

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Budjettivaliokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/0121(CNS)

22.10.2004

*

MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta neuvoston päätökseksi yhteisön takauksen myöntämisestä Euroopan investointipankille Venäjän ja läntisten uusien itsenäisten valtioiden tietyille hankkeille myönnettyistä lainoista aiheutuvien tappioiden varalta (WNIS)
(KOM(2004)0385 – C6-0073/2004 – 2004/0121(CNS))

Budjettivaliokunta

Esittelijä: Esko Olavi Seppänen

Lainsäädäntömenettelyistä käytettävät symbolit

- * Kuulemismenettely
yksinkertainen enemmistö
- **I Yhteistoimintamenettely (ensimmäinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö
- **II Yhteistoimintamenettely (toinen käsittely)
*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi
parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai
tarkistamiseksi*
- *** Hyväksyntämenettely
*parlamentin jäsenten enemmistö lukuun ottamatta EY-sopimuksen
105, 107, 161 ja 300 artiklassa ja EU-sopimuksen 7 artiklassa
tarkoitettuja tapauksia*
- ***I Yhteispäätösmenettely (ensimmäinen käsittely)
yksinkertainen enemmistö
- ***II Yhteispäätösmenettely (toinen käsittely)
*yksinkertainen enemmistö yhteisen kannan hyväksymiseksi
parlamentin jäsenten enemmistö yhteisen kannan hylkäämiseksi tai
tarkistamiseksi*
- ***III Yhteispäätösmenettely (kolmas käsittely)
yksinkertainen enemmistö yhteisen tekstin hyväksymiseksi

(Ilmoitettu menettely perustuu komission esittämään oikeusperustaan.)

Tarkistukset säädösehdotukseen

Parlamentin tarkistukset merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Pelkkää *kursivointia* käytetään kiinnittämään teknisten yksiköiden huomio sellaisiin säädösehdotuksen osiin, jotka ehdotetaan korjattavaksi lopullisessa tekstissä (esimerkiksi selvästi virheelliset tai kyseisestä kieliversiosta pois jääneet kohdat). Korjausehdotusten hyväksymisestä päättävät asianomaiset tekniset yksiköt.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI 5	
PERUSTELUT	10

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

**ehdotuksesta neuvoston päätökseksi yhteisön takauksen myöntämisestä Euroopan investointipankille Venäjän ja läntisten uusien itsenäisten valtioiden tietyille hankkeille myönnettyistä lainoista aiheutuvien tappioiden varalta (WNIS)
(KOM(2004)0385 – C6-0073/2004 – 2004/0121(CNS))**

(Kuulemismenettely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvostolle (KOM(2004)0385)¹,
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 308 artiklan, jonka mukaisesti neuvosto on kuullut parlamenttia (C6-0073/2004),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 51 artiklan,
 - ottaa huomioon budjettivaliokunnan mietinnön (A6-0000/2004),
1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on tarkistettuna;
 2. pyytää komissiota muuttamaan ehdotustaan vastaavasti EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 3. pyytää neuvostoa ilmoittamaan parlamentille, jos se aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;
 4. vaatii aloittamaan 4. maaliskuuta 1975 annetun yhteisen julistuksen mukaisen neuvottelumenettelyn, jos neuvosto aikoo poiketa parlamentin hyväksymästä sanamuodosta;
 5. pyytää tulla kuulluksi uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä huomattavia muutoksia komission ehdotukseen;
 6. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

Komission teksti

Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1
Johdanto-osan 5 kappale

(5) Lainanantovaltuutus riippuu *myös* asianmukaisten ehtojen täyttymisestä, ja

(5) Lainanantovaltuutus riippuu asianmukaisten ehtojen täyttymisestä, ja

¹ Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

näiden ehtojen tulisi olla yhdenmukaisia EU:n korkealla tasolla tekemien poliittisten ja makrotaloudellisten sopimusten kanssa **sekä sen** muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa **tekemien** ala- ja hankekohtaisten sopimusten kanssa. **Sen tulisi myös perustua asianmukaiseen työnjakoon** EIP:n ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) välillä.

näiden ehtojen tulisi olla yhdenmukaisia **Euroopan unionin politiikan ja** EU:n korkealla tasolla tekemien poliittisten ja makrotaloudellisten sopimusten kanssa. **EIP:n ja komission olisi varmistettava tarvittava koordinointi** muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa **tehtyjen** ala- ja hankekohtaisten sopimusten kanssa. **Tähän voi sisältyä erityisesti asianmukainen työnjako** EIP:n, **joka on EU:n toimielin**, ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) välillä.

Perustelu

Lainanantovaltuutukset riippuvat asetuksista ja tavanomaisten menettelyjen mukaisesti sovitusta Euroopan unionin politiikasta.

EU:n pitäisi tietenkin varmistaa koordinointi kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa, mutta se ei voi asettaa itseään asemaan, jossa sen lainanantovaltuutus riippuisi nimenomaan työnjaosta EBRD:n kanssa. Ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että jollekin EU:n toimielimelle, kuten EIP:lle, voitaisiin antaa toimintavaltuutus myös silloin, kun jokin toinen rahoituslaitos, esimerkiksi EBRD, ei halua hyväksyä jotain tiettyä työnjakojärjestelyä.

Tarkistus 2

Johdanto-osan 7 kappale

(7) Venäjän ja läntisten uusien itsenäisten valtioiden tulisi ottaa täysimääräisesti huomioon vuoden 2006 tehtävätarkistus, joka koskee yhteisön takauksen myöntämisestä EIP:lle yhteisön ulkopuolisiin hankkeisiin myönnettyistä lainoista aiheutuvien tappioiden varalta (Keski- ja Itä-Eurooppa, Välimeren maat, Latinalainen Amerikka ja Aasia sekä Etelä-Afrikan tasavalta) 22 päivänä joulukuuta 1999 tehtyyn neuvoston päätökseen 2000/24/EY perustuvaa EIP:n yleistä lainanantovaltuutusta.

(7) Venäjän ja läntisten uusien itsenäisten valtioiden tulisi ottaa täysimääräisesti huomioon vuoden 2006 tehtävätarkistus, joka koskee yhteisön takauksen myöntämisestä EIP:lle yhteisön ulkopuolisiin hankkeisiin myönnettyistä lainoista aiheutuvien tappioiden varalta (Keski- ja Itä-Eurooppa, Välimeren maat, Latinalainen Amerikka ja Aasia sekä Etelä-Afrikan tasavalta) 22 päivänä joulukuuta 1999 tehtyyn neuvoston päätökseen 2000/24/EY perustuvaa EIP:n yleistä lainanantovaltuutusta. **Tarkistuksen yhteydessä olisi myös harkittava Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian maiden sisällyttämistä lainanantovaltuutukseen.**

Perustelu

Parlamentin aiemmin hyväksymän ITRE- ja AFET-valiokuntien ehdotukseen perustuvan tarkistuksen mukaisesti. Armeniaa, Azerbaidžania, Georgiaa, Kazakstania, Kirgisiaa, Tadžikistania, Turkmenistania ja Uzbekistania ei pitäisi etukäteen jättää EIP:n seuraavan sukupolven lainanantovaltuutuksien ulkopuolelle.

Tarkistus 3 2 artikla

Luottokelpoisten hankkeiden on oltava taloudellisesti kannattavia, ja niistä täytyy olla erityistä etua Euroopan unionille. Luottokelpoisia aloja ovat ympäristö, liikenne, televiestintä ja energia-alan infrastruktuurit Euroopan laajuisten liikenneverkkojen painopistealoilla, kun niihin liittyy jäsenvaltioiden rajat ylittäviä vaikutuksia.

Luottokelpoisten hankkeiden on oltava taloudellisesti kannattavia, ja niistä täytyy olla erityistä etua Euroopan unionille. Luottokelpoisia aloja ovat ympäristö, liikenne, televiestintä ja energia-alan infrastruktuurit, **ydinturvallisuus mukaan lukien**, Euroopan laajuisten liikenneverkkojen painopistealoilla, kun niihin liittyy jäsenvaltioiden rajat ylittäviä vaikutuksia.

Perustelu

Tämä prioriteetti on syytä mainita.

Tarkistus 4 3 artikla

1. Avattujen luottojen enimmäismäärä on **500 miljoonaa euroa**.
2. EIP:lle myönnetään poikkeuksellinen **100 prosentin** yhteisön takaus, joka kattaa tämän päätöksen mukaisesti avattujen luottojen kokonaismäärän ja kaikki niihin liittyvät summat.
3. Hankkeiden, joita rahoitetaan takauksen kattamilla lainoilla, on täytettävä seuraavat ehdot:
 - (a) hankkeen on täytettävä 2 artiklan mukaiset kelpoisuusehdot;
 - (b) EIP:n on tehtävä yhteistyötä ja huolehdittava tarvittaessa rahoituksesta yhdessä muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa varmistaakseen,

1. Avattujen luottojen enimmäismäärä on **800 miljoonaa euroa**.
2. EIP:lle myönnetään poikkeuksellinen **65 prosentin** yhteisön takaus, joka kattaa tämän päätöksen mukaisesti avattujen luottojen kokonaismäärän ja kaikki niihin liittyvät summat.
3. Hankkeiden, joita rahoitetaan takauksen kattamilla lainoilla, on täytettävä seuraavat ehdot:
 - (a) hankkeen on täytettävä 2 artiklan mukaiset kelpoisuusehdot;
 - (b) EIP:n on tehtävä yhteistyötä ja **ottaen huomioon EIP:n aseman EU:n toimielimenä, joka toteuttaa EU:n politiikkaa**, huolehdittava tarvittaessa

että riskit jakautuvat kohtuullisesti ja hankkeen ehdot ovat asianmukaiset.

rahoituksesta yhdessä muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa varmistaakseen, että riskit jakautuvat kohtuullisesti ja hankkeen ehdot ovat asianmukaiset.

Työt jaetaan EIP:n ja EBRD:n välillä asianmukaisesti.

Työt jaetaan EIP:n ja EBRD:n välillä asianmukaisesti *aina kun mahdollista*.

Perustelu

Venäjää ja läntisiä uusia itsenäisiä valtioita varten tarkoitettut ylimääräiset 300 miljoonaa euroa voidaan hankkia teknisellä operaatiolla niin, että muutetaan näiden lainojen takausprosenttia. Käytännössä tämä tuskin lisää riskiä, koska takuurahasto on yllärahoitettu.

EU:n pitäisi tietenkin varmistaa koordinointi kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa, mutta se ei voi asettaa itseään asemaan, jossa sen lainanantovaltuutus riippuisi nimenomaan työnjaosta EBRD:n kanssa. Ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että jollekin EU:n toimielimelle, kuten EIP:lle, voitaisiin antaa toimintavaltaisuus myös silloin, kun jokin toinen rahoituslaitos, esimerkiksi EBRD, ei halua hyväksyä jotain tiettyä työnjakojärjestelyä.

Tarkistus 5 4 artikla

Yksittäiset maat täyttävät enimmäismäärän puitteissa luottokelpoisuusehdot, kun ja jos kyseiset ehdot ovat yhdenmukaisia EU:n korkealla tasolla kyseisen maan kanssa tekemien poliittisten ja makrotaloudellisten sopimusten kanssa. Komissio määrittelee, onko yksittäinen maa täyttänyt erityisehdot, ja ilmoittaa tästä EIP:lle.

Yksittäiset maat täyttävät enimmäismäärän puitteissa luottokelpoisuusehdot, kun ja jos kyseiset ehdot ovat yhdenmukaisia EU:n **politiikan ja** korkealla tasolla kyseisen maan kanssa tekemien poliittisten ja makrotaloudellisten sopimusten kanssa. Komissio määrittelee, onko yksittäinen maa täyttänyt erityisehdot, ja ilmoittaa tästä EIP:lle.

Perustelu

Olisi outoa viitata vain "korkealla tasolla" tehtyihin sopimuksiin, kun ei ole selvää, mitä "korkea taso" tarkoittaa. Ehtojen asettaminen kuuluu myös tavanomaisten menettelyjen ja/tai asetusten mukaiseen poliittiseen päätöksentekoon.

Tarkistus 6 4 a artikla (uusi)

4 a artikla

EIP laatii toteutettavuustutkimuksia

***Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian alueen
maiden sisällyttämisestä yleiseen
valtuutukseen vuodesta 2007 alkaen.***

Perustelu

Parlamentin aiemmin hyväksymän ITRE- ja AFET-valiokuntien ehdotukseen perustuvan tarkistuksen mukaisesti.

PERUSTELUT

Komissio on antanut ehdotuksen neuvoston päätökseksi yhteisön takauksen myöntämisestä Euroopan investointipankille (EIP) Venäjän ja läntisten uusien itsenäisten valtioiden (Valko-Venäjä, Moldova ja Ukraina) tietyille hankkeille myönnettyistä lainoista aiheutuvien tappioiden varalta.

EIP:n toiminta näissä maissa on sidoksissa poliittiseen kehitykseen ja asetettujen ehtojen täyttymiseen. Mitään lainoja ei allekirjoiteta, elleivät ne ole samansuuntaisia "naapuruuspolitiikan" kanssa ja varustettuja asianmukaisilla ehdoilla, jotta varmistetaan, että EIP:n lainatoimet ovat yhdenmukaisia EU:n kunkin maan suhteen harjoittaman yleisen politiikan kanssa ja tehostavat sitä.

On syytä muistuttaa, että Euroopan parlamenttia kuultiin jo keväällä yleisen valtuutuksen muuttamisesta, ja se ehdotti tuolloin mietinnössään, että Venäjä ja läntiset uudet itsenäiset valtiot sisällytettäisiin yleiseen valtuutukseen. Vaikka puheenjohtajavaltiona toimineen Irlannin ehdotus sai laajaa kannatusta, ehdotuksen hyväksymisen neuvostossa esti lopulta vain kaksi tai kolme maata. Tämä oli tietysti valitettavaa, erityisesti kun otetaan huomioon, että käytännössä kaikkialla muualla maailmassa jo toteutettavien lainatoimien laajentamista itään käytettiin neuvotteluvalttina neuvoston sisäisissä neuvotteluissa.

Tästä syystä komissio nyt "kuulee uudelleen" parlamenttia antamastaan uudesta ehdotuksesta, joka koskee Venäjää ja läntisiä uusia itsenäisiä valtioita.

Esittelijä pahoittelee neuvoston asennetta ja korostaa jälleen kerran, että olisi ollut paljon helpompaa, jos nämä toimet olisi yksinkertaisesti sisällytetty yleiseen lainanantovaltuutukseen, ainakin väliaikaisesti vuoteen 2006 asti, jolloin valtuutusta on määrä tarkistaa.

Esittelijä haluaa tähdentää, että tärkein poliittinen perustelu näille näkökohdille on se tosiseikka, että kentällä tarvitaan todellisia päätöksiä, ehkä erityisesti ympäristön ja ydinturvallisuuden aloilla, joilla luottotarpeeseen ei ole vastattu lainkaan riittävästi ja joilla lainatakuut voisivat tuoda tähän asiaan muutoksen.

Tämän vuoksi esittelijä katsoo – huolimatta toimielinnäkökohdista ja neuvoston itsepäisestä haluttomuudesta kiinnittää juurikaan huomiota parlamentin mielipiteisiin tällä alueella – että olisi otettava sellainen lähestymistapa, jolla varmistetaan takuujärjestelyt eikä ajauduta jälleen uuteen umpikujaan.

Takaus kattaisi lainat, joista on sovittu 31. tammikuuta 2007 mennessä. Komission toteaa ehdotuksensa johdanto-osassa, että Venäjä ja läntiset uudet itsenäiset valtiot tulisi ottaa täysimääräisesti huomioon, kun yleistä lainanantovaltuutusta tarkistetaan vuonna 2006. Tämä EIP:n yleinen lainanantovaltuutus vahvistetaan neuvoston päätöksessä takauksen myöntämisestä ulkopuolisiin hankkeisiin myönnettyille lainoille¹.

¹ Päätökset 2000/24/EY, 1999/786/EY, 2000/688/EY, 2000/788/EY ja 2001/777/EY.

Komission ehdotus merkitsisi sitä, että 100 prosenttia näiden lainojen enimmäismäärästä katettaisiin takuurahastojärjestelmästä, jota rahoitetaan EU:n talousarviosta. Parlamentti on jo aiemmin todennut, että 100 prosentin takaus vaikuttaa liialliselta. Muilla alueilla yleisvaltuutuksen piiriin kuuluvien lainojen takausprosentti on 65. Käytännössä tämä tuskin lisää riskiä, koska nämä määrät viittaavat lainakannan kokonaisuuteen. Tämä merkitsee sitä, että jos yksittäinen laina jätetään maksamatta takaisin, tappiot katetaan kuitenkin täysimääräisinä takuurahastojärjestelmästä, jollei ole kyse sellaisesta (hyvin epätodennäköisestä) tilanteesta, jossa takaisin maksamatta jääneitä lainoja on niin paljon, että takuurahaston varat eivät riittäisi niiden kattamiseen. Tällainen tilanne on hyvin epätodennäköinen, etenkin kun otetaan huomioon, että takuurahasto on nykyisin ylläpidetty. Itse asiassa siihen on jouduttu turvautumaan kaikkiaan vain kolmessa tai neljässä tapauksessa. Näin ollen Venäjän ja läntisten uusien itsenäisten valtioiden kiintiö voidaan teknisellä operaatiolla helposti nostaa 800 miljoonaan euroon. Parlamentti on ehdottanut tätä jo aiemmin, ja komissio on vahvistanut, että se on toteutettavissa. Esittelijä ei näe mitään syytä, miksi EU ei käyttäisi tätä mahdollisuutta, kun se ei edes maksa mitään.

Esittelijä haluaa huomauttaa, että EU:n lainanantokapasiteetti, kun on kyse yhteisön ulkopuolisille hankkeille myönnettävistä lainoista, on tärkeä ulkopolitiikan ja kehityspolitiikan väline, ja yhdessä sovittujen poliittisten ehtojen kanssa ja oikein käytettynä se on myös tehokas väline EU:n yleisissä mahdollisuuksissa edistää kehitystä ja turvallisuutta lähinaapurustossaan.

On huomattava, että edes nyt käsiteltävänä olevan ehdotuksen jälkeen EU:lla ei ole järjestelmää Etelä-Kaukasian ja Keski-Aasian maille myönnettävien lainojen takaamiseksi. Näin on siitakin huolimatta, että EU:n lainanantokapasiteetti (lainanantovaltuutus) kattaa melkein kaikki maailman valtiot (lukuun ottamatta tietysti rikkaita valtioita, kuten Yhdysvallat, Kanada, Norja jne.).

Esittelijä toistaa parlamentin kannan, jonka mukaan olisi harkittava näiden maiden ottamista mukaan yleiseen lainanantovaltuutukseen vuodesta 2007 alkaen. Komissiota, EIP:tä ja neuvostoa kehoitetaan ottamaan tämä kanta huomioon, kun yleisen lainanantovaltuutuksen tarkistaminen on määrä aloittaa vuonna 2006.

Lopuksi esittelijä haluaa todeta, että komission ehdotuksen muotoilut koordinoinnista Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) kanssa ovat liian tiukkoja. Esittelijä kannattaa täysin työn jakamista kyseisen elimen kanssa, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, mutta katsoo, että EU:n asetus ja sen nojalla toteutettavat hankkeet eivät voi riippua EBRD:n lausunnoista.